

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Круглого столу «Науково-практична спадщина
академіка А.С. Даниленка у стратегічних орієнтирах
розвитку аграрного сектору та сталого
землекористування в умовах глобальних викликів»**

4 березня 2026 року

Біла Церква
2026

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ольга Варченко, д-р екон. наук, професор.

Володимир Недашківський, д-р с.-г. наук, професор.

Тетяна Димань, д-р с.-г. наук, професор.

Анатолій Карпенко, канд. екон. наук, доцент.

Людмила Мельник, канд. політ. наук, доцент.

Оксана Никоненко, д-р філософії в галузі економіки.

Олена Мостипан, д-р філософії з агрономії, доцент.

Оксана Кузьменко, канд. с.-г. наук, доцент.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Науково-практична спадщина академіка А.С. Даниленка у стратегічних орієнтирах розвитку аграрного сектору та сталого землекористування в умовах глобальних викликів: матеріали круглого столу, 4 березня 2026 року. Білоцерківський НАУ. – 89 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

3. Шульга О.А. Стратегічні вектори розвитку аграрного сектору та адаптивне управління в умовах невизначеності. Економіка та суспільство. 2025. Вип. 82. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-2>.
4. Даниленко А.С. Пріоритетні напрями забезпечення розвитку сільських територій України. Економіка та управління АПК. 2015. № 1. С. 10 – 13.
5. Gittins P., McElwee G. Farm adaptive business strategies in crisis management: COVID-19. Journal of Rural Studies. 2024. Vol. 111. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2024.103393>.
6. Estacio R., Campos S., Correia R.J., Teixeira M.S. Business model innovations and their relationship with sustainable development in agribusiness: a bibliometric analysis. International Journal on Food System Dynamics. 2025. URL: https://brill.com/view/journals/fsd/16/1/article-p13_2.xml?utm_source=chatgpt.com&ebody=full%20html-copy1.

БУКАЛОВА Н.В., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

nvbukalova@gmail.com

БОГАТКО Н.М., доктор вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

bogatkonadia09@gmail.com

БОГАТКО А.Ф., доктор філософії (PhD) з ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

bogatko.aliona.ua@gmail.com

ГАРМОНІЗАЦІЯ ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНИХ ВИМОГ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Розглянуто питання гармонізації та впливу адаптації національного законодавства до вимог ЄС на систему ветеринарного контролю, безпечність тваринницької продукції й технологічні процеси на аграрних підприємствах в умовах європейської інтеграції України.

Європейська інтеграція України передбачає поетапну адаптацію аграрного сектору до вимог Європейського Союзу, що охоплює не лише правове наближення, але й трансформацію підходів до ветеринарного контролю та технологій виробництва продукції тваринництва. Гармонізація національної нормативно-правової бази здійснюється відповідно до положень Угоди про асоціацію та імплементації регламентів ЄС у сфері гігієни харчових продуктів і офіційного контролю [1, с.5].

Ключовим документом, що визначає сучасну модель державного контролю в ЄС, є Регламент (ЄС) 2017/625, що запроваджує ризик-орієнтований підхід до здійснення офіційного контролю на всьому харчовому ланцюгу «від лану до столу» [2, с.16]. Упровадження подібної моделі в Україні сприяє переходу від переважно «каральної» системи перевірки до превентивного механізму управління ризиками [3, с.25, 4, с.18].

Гармонізація ветеринарно-санітарних вимог впливає безпосередньо на технологію виробництва продукції тваринництва. Зокрема, підприємства змушені переглядати технологічні процеси утримання продуктивних тварин, їх годівлі, ветеринарного обслуговування, первинної обробки сировини, умов зберігання тваринницької продукції. Посилюється контроль за залишками ветеринарних препаратів (ксенобіотиків), мікробіологічних показників, ступеня контамінації патогенними мікроорганізмами.

Важливим елементом інтеграції є також упровадження системи *НАССР*, що забезпечує ідентифікацію критичних контрольних точок (ККТ) у виробничому процесі й дозволяє запобігати виникненню небезпечних чинників і, як наслідок, ризиків. Для підприємств тваринницького профілю це означає необхідність документування всіх технологічних операцій, забезпечення простежуваності виготовленої продукції та постійного моніторингу параметрів їх виробництва [3, с.25, 4, с.18].

Особливої актуальності набуває питання біобезпеки господарств аграрного профілю. Європейські вимоги передбачають, зокрема, запровадження комплексних заходів стосовно попередження занесення і поширення інфекційних хвороб сільськогосподарських тварин, що прямо впливає на стабільність виробництва та безпечність отримуваної продукції. Фахівець

ветеринарної медицини за цих умов виступає не лише інспектором, а й консультантом із упровадження сучасних технологічних стандартів [2, с.13].

Окрема увага приділяється й простежуваності продукції тваринного походження, адже європейська модель передбачає можливість відстеження кожної партії на всіх етапах ланцюга її постачання, так званого «життєвого циклу». Це стимулює цифровізацію обліку продукції, впровадження електронної ідентифікації тварин і автоматизацію виробничого процесу.

В умовах реалізації положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, аграрні підприємства України отримують можливість виходу на європейський ринок, однак, стикаються водночас із необхідністю значних інвестицій у модернізацію аграрного виробництва, лабораторну базу, підвищення кваліфікації персоналу. Тому, формування культури безпечності харчових продуктів стає стратегічним завданням менеджменту підприємства.

Таким чином, гармонізація ветеринарно-санітарних вимог і технології виробництва є не лише формальним процесом наближення законодавства до стандартів Європейської Спільноти, а й комплексною трансформацією аграрного сектору. Все це сприяє підвищенню безпечності та якості продукції аграрного сектору, зміцненню експортного потенціалу й інтеграції України до європейського економічного простору.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом : міжнародний документ, 27.06.2014 [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011
2. Регламент (ЄС) 2017/625 Європейського Парламенту та Ради від 15 березня 2017 року про офіційний контроль та інші офіційні заходи, що здійснюються для забезпечення застосування законодавства щодо харчових продуктів і кормів, правил щодо здоров'я та благополуччя тварин, здоров'я рослин та засобів захисту рослин [Електронний ресурс]. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32017R0625>
3. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР (у редакції від 01.01.2024) [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/771/97-вр>
4. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, ветеринарну медицину та благополуччя тварин : Закон України, 18.05.2017 № 2042-VIII (у редакції від 07.11.2025) [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2042-19>

САТИР Л.М., д-р екон. наук, професор

Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ТА ЗЕМЕЛЬНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: ТЕОРЕТИКО- ПРИКЛАДНИЙ ВНЕСОК А.С. ДАНИЛЕНКА

Сучасна архітектура світової та національної економіки перебуває у стані глибокої турбулентності, що вимагає розробки концептуально нових підходів до формування рівноважного розвитку аграрних систем. Необхідність переходу до сталого функціонування аграрного сектору економіки обумовлена високою волатильністю продовольчого ринку, низькою еластичністю попиту на сільськогосподарську продукцію та критичною залежністю галузі від зовнішніх макроекономічних викликів. Сільське господарство сьогодні – це не лише фундамент продовольчої, а й ключовий гарант політичної безпеки держави.

Проблема адаптації аграрного сектору до мінливих умов ринку та військових загроз стає центральною у системі державного управління. Метою цих тез є обґрунтування економічного механізму сталого розвитку через призму фундаментального наукового доробку члена-кореспондента НААН України А.С. Даниленка. Науково-методологічний базис такого розвитку ґрунтується на чіткому розмежуванні та водночас взаємодії категорій стабільності, стійкості та сталості як основи відтворювальних процесів.